

**UCHWAŁA NR XXXVII/217/2017
RADY GMINY KROŚNICE**

z dnia 28 kwietnia 2017 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości wsi Wierzchowice na lata 2017-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2016.446 ze zm.) oraz § 10 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U.2013.501 ze zm.) Rada Gminy Krośnice uchwała, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości wsi Wierzchowice na lata 2017-2024, przyjęty Uchwałą Nr 1/2017 zebrania wiejskiego w Sołectwie Wierzchowice z dnia 6 kwietnia 2017 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Krośnice

Piotr Morawek

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/217/2017
Rady Gminy Krośnice
z dnia 28 kwietnia 2017 r.

Plan odnowy miejscowości wsi Wierzchowice na lata 2017-2024

Opracowany przez mieszkańców wsi Wierzchowice.

Wierzchowice 2017r.

Spis treści

1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.....	3
1.1 Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.....	3
1.2 Historia miejscowości	5
1.3 Przestrzenna struktura miejscowości.....	7
2. Zasoby służące odnowie miejscowości.....	9
2.1 Zasoby przyrodnicze oraz dziedzictwo kulturowe	9
2.2 Obiekty i tereny.....	12
2.3 Infrastruktura społeczna	13
2.4 Infrastruktura techniczna.....	14
2.5 Gospodarka i rolnictwo	15
2.6 Kapitał społeczny i ludzki	15
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której realizowana będzie operacja.....	17
4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2017-2024	19
5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.	25
6. Opis zadania pn.: „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku świetlicy środowiskowej i wiejskiej w Wierzchowicach”	26
7. Opis zadania pn.: „Kompleksowa modernizacja energetyczna Zakładu Usług Komunalnych w Wierzchowicach”	27
8. Mapa ewidencyjna miejscowości wraz z umiejscowieniem planowanych inwestycji.....	28

1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja

1.1 Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.

Wieś Wierzchowice (51°28'57"N 17°20'05"E) położona jest w północnej części województwa dolnośląskiego na terenie powiatu milickiego, w północno-zachodniej części gminy Krośnice. Wieś geograficznie położona jest na terenie Wzgórz Krośnickich i Wzgórz Twardogórskich (leżących w obrębie Wzgórz Trzebnickich) oraz Kotliny Milickiej wchodzącej w skład Doliny Baryczy. Miejscowość położona jest 152-189 m n.p.m.

Wierzchowice są trzecią co do wielkości miejscowością w gminie, którą zamieszkuje 780 mieszkańców, co stanowi około 9,52% wszystkich mieszkańców gminy. Obręb Wierzchowice zajmuje teren o powierzchni 937 ha. Wieś usytuowana jest w dogodnym komunikacyjnie miejscu gminy. Stanowi miejsce przecinania się gminnych, powiatowych i wojewódzkich szlaków komunikacyjnych i układów transportowych rangi regionalnej i krajowej z połączeniami międzynarodowymi. Przez wieś przebiega droga wojewódzka nr 448 klasy „G”, która łączy Syców i Twardogórę z Miliczem oraz z drogą krajową nr 15 łączącą Trzebnicę z Krotoszynem. Wierzchowice posiadają połączenia autobusowe z Miliczem i Sycowem. Przez teren wsi przebiegają drogi powiatowe, tj. nr 1440D i 1444D. Sieć dróg gminnych jest rozbudowana, jednakże stan techniczny większości z nich nie odpowiada parametrom i standardom wynikającym z przepisów dotyczących dróg jak i oczekiwanej ich jakości przez użytkowników.

Miejscowość leży w obrębie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” utworzonego w 1996 roku w celu zachowania wartości krajobrazowych (wielkie kompleksy leśne i stawowe), przyrodniczych (ostoja zwierzyny leśnej i ptactwa wodnego, którego stwierdzono tu ponad 280 gatunków, w tym 169 lęgowych; do najcenniejszych gatunków należą: czapla purpurowa, bocian czarny, perkoz rdzawo-szyi, żuraw i drapieżny orzeł bielik) i historyczno-kulturowych. Ponadto wieś otoczona jest kompleksami leśnymi (buczynami i lasami sosnowo-świerkowymi). Lasy są zarządzane przez Nadleśnictwo Milicz i należą do Leśnego Kompleksu Promocyjnego Dolina Baryczy. Wieś usytuowana jest niedaleko zwartego kompleksu stawów krośnickich o pow. niemal 500 ha objętego obrębem hodowlanym, należącym do Zakładu Rybackiego Krośnice podległemu Spółce „Stawy Milickie”. Stawy krośnickie są jednym z wielu kompleksów stawowych wspólnie określanych mianem stawów milickich. Zaczęto je budować około 1600r. Obecnie część z nich już nie istnieje, gdyż z

braku wody uległy wypłyceciu i zarośnięciu lasem. W sumie jest tu 13 zbiorników (m.in. Chełm, Duża Przystań, Mała Przystań, Wrzosowy, Mały Karol, Duży Karol, Lipsk, Graniczny, Brzozowy, Zofia, Czarny Las), a największym akwenem jest staw Czarny Las liczący 119 ha. Na stawach prowadzi się głównie hodowlę karpia, linów, szczupaków, płoci i sumów. Stawy krośnickie stanowią cenne siedlisko przyrodnicze, z którego korzystają rzadkie ptaki wodno-błotne, rośliny, liczne płazy i gady, a w podmokłych lasach żyją jelenie, dziki, jenoty i kuny.

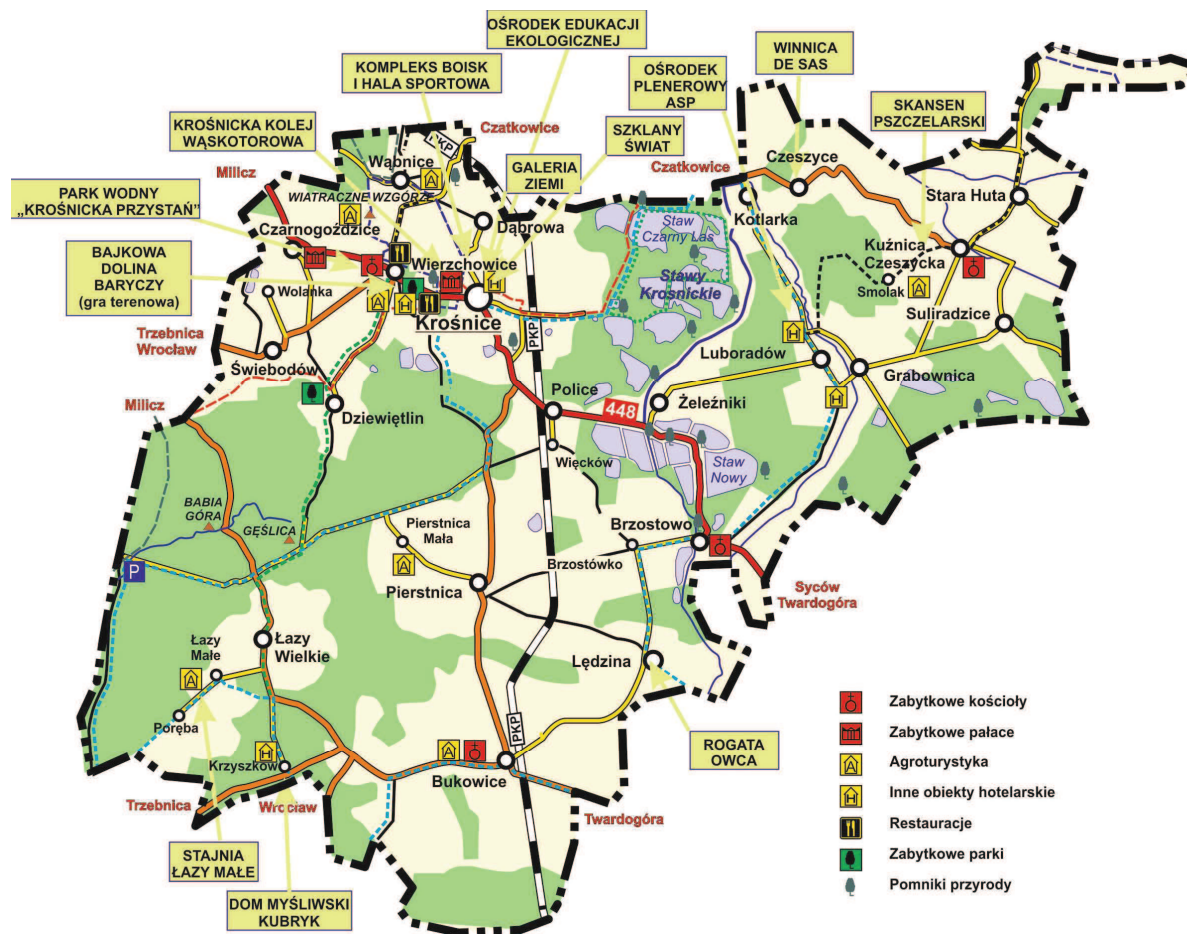

Miejscowość posiada ogromne walory turystyczno-rekreacyjne ze względu na unikatowość otaczającej ją przyrody oraz klimatu i czystego środowiska. Przez Wierzchowice przebiega najdłuższy szlak rowerowy (niebieski) gminy o nazwie Wielka Pętla Wzgórz Krośnickich, łączący ze sobą najciekawsze miejsca w gminie. Pozwala zapoznać się z pełnią krajobrazów ziemi krośnickiej, a w szczególności z malowniczymi, zalesionymi Wzgórzami Krośnickimi – pasmem morenowych wzgórz, zaliczanych do Wału Trzebnickiego. Szlak w większości prowadzi szosami o małym natężeniu ruchu i utwardzonymi drogami leśnymi. Kolejnym szlakiem przebiegającym przez miejscowość jest szlak pieszy (niebieski) o długości 10 km, który umożliwia spacer po morenowych wzgórzach koło Wierzchowic, wprowadza na Wiatraczne Wzgórze – wspaniały punkt widokowy nad Wąbnicami, a także na Krośnicką Kalwarię ze stacjami drogi krzyżowej i punktem widokowym.

Miejscowość posiada również zaplecze kulturalne (świetlica środowiskowa), sakralne (Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny), Zakład Usług Komunalnych – spółkę komunalną, restauracje, boiska sportowe (do siatkówki i piłki nożnej), plac zabaw, 2 sklepy ogólnospożywcze i przystanki autobusowe. Wieś Wierzchowice tworzy sołectwo Wierzchowice.

Mapa Gminy Krośnice

1.2 Historia miejscowości

Nazwa osady pochodzi od polskiego słowa „wierzch”, czyli wzgórze. Pierwsze wzmianki na temat wsi pochodzą z lat 1350 - 1380. Tutaj w XVIII w. przeniesiono siedzibę dominium (Freistandesherrschaft – w wolnym tłumaczeniu wolne państwo stanowe lub baronat). Powierzchnia państwa stanowego w znacznym stopniu pokrywała się z obecnymi granicami Gminy Krośnice. Do baronatu należały m.in.: Świebodów, Wierchowice, Czarnogoźdźce, Wąbnice i Dąbrowa. Głównym ośrodkiem baronatu stał się pochodzący z XVII wieku, a rozbudowany w 1751r. przez hr. Reichenbach pałac w Wierchowicach (obecnie budynek nie istnieje). Otaczał go starannie pielęgnowany ogród z wielką ilością kwiatów, park i żywopłót w kształcie labiryntu. Była także bażaniarnia, oranżeria i duży folwark.

Podstawę gospodarki stanowiły: lasy, stawy, cegielnia, browar i gorzelnia. Kroniki z połowy XIXw. mówią również o dwóch wiatrakach, dwunastu zakładach płócienniczych oraz o dziewięciu rzemieślnikach. Na terenie miejscowości istniała również ewangelicka szkoła, sąd okręgowy i budynek parafialny. Miejscowość dzieliła się Stare Wierzchowice i Nowe Wierzchowice. Te ostatnie stanowiły kolonię założoną przez osadników z Wirtembergii, którzy uprawiali na tych terenach winorośl.

Najbardziej imponującą budowlą Wierzchowic jest kościół poewangelicki majestatycznie stojący na wzgórzu. Kroniki tutejszej parafii dokładnie opisują historie jego powstania. Świątynia została uroczystie poświęcona 21 listopada 1773r.

Wierzchowice, widok kościoła od północnego zachodu, rysunek z 1807 r.

Kiedy w 1819 roku zmarł bezpotomnie ostatni z Wierzchowieckich hrabiów Reichenbach, jego Wierzchowieckie dobra liczyły: 12 folwarków, 2 cegielnie, 3 wytwórnie smoły, 3 młyny, 3 tartaki i 14 wiatraków. Liczba mieszkańców w całym dominium wynosiła 4300 osób. Zgodnie z testamentem cały majątek przejął krewny - Jan Henryk X von Hochberg z Książa. W 1850 roku włości Wierzchowieckie składały się z samodzielnych gmin i folwarków – Nowy Zamek, Dziadkowo, Godnowo, Czatkowice, Wąbnice, Henrykowice, Wierzchowice, Lilikowo, Pomorsko, Duchawa i Wszewilki. Baron zmarł w 1955r., a wdowa po nim Adelajda osiadła w malowniczo położonym dworku w Dziewiętlinie. Hrabina zapisała się w pamięci poddanych jako kobieta dobra, czynnie wspomagająca ubogich datkami pieniężnymi i naturaliami. Najstarszy syn Jan Henryk XI objął zgodnie z prawem majoratu

dobra w Książu, Wałbrzychu, Szczawnie. Odziedziczył również tytuł księcia von Pless wraz z majątkami w Pszczynie. Córka Anna Karolina wyszła za mąż za księcia Reuss i osiadła w Baszkowie koło Krotoszyna. Trzeci potomek Jan Henryk Bolko odziedziczył Roztokę koło Jeleniej Góry i baronat Wierzchowicki. Studiował on prawo, ale szczególnie pociągała go muzyka. W 1876r. powołał Śląskie Świąta Muzyczne, a 10 lat potem cesarz powołał go na stanowisko dyrektora Hoftheater. Bolko publikował swoje własne kompozycje pod pseudonimem J. H. Franz. Hrabia Hochberg, był dobrym organizatorem i gospodarzem. Do dziś zachowały się dobrze utrzymane budynki folwarczne w Nowym Zamku, Wąbnicach, Wierzchowicach czy Stawnie. Dziedzic Wierzchowic dożył sędziwego wieku 83 lat i zmarł w Cieplicach w 1926r. Schedę objął po nim syn Jan Henryk XVI ożeniony z hrabianką Eleonorą Harrach. Gościem na jednym z polowań w okolicach Wierzchowic był cesarz Wilhelm II, który ufundował tutaj budynek stacji kolejowej. Ostatnim dziedzicem Wierzchowic i Roztoki był Jan Henryk XVIII, dyplomowany leśnik. Zarządzał folwarkami rodzinnymi w Wierzchowicach, Dziewiętlinie, Dziadkowicach, Nowym Zamku, Czatkowicach i Wąbnicach. Wraz z posiadłością w Roztoce jego dominium liczyło 6,8 tys. ha. Przed wkroczeniem Rosjan hrabia wyjechał wraz z matką Eleonorą do Niemiec i osiadł w Bawarii. Swoistym memento do dziejów baronatu wierzchowickiego jest rozebranie pałacu w 1988r. Rok po tym fakcie zmarł ostatni dziedzic - Jan Henryk XVIII.

1.3 Przestrzenna struktura miejscowości

Miejscowość posiada wyraźnie zachowany średniowieczny układ drożny wsi. Dwie główne drogi wraz z licznymi rozgałęzieniami dróg gminnych. Dominującą, przestrzenną budowlą jest bryła kościoła znajdująca się w centrum miejscowości. Nadmienić należy, iż układ urbanistyczny wsi wpisany został jako obiekt do rejestru zabytków. Wierzchowice wpisują się w Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu górniczego „Wierzchowice” oraz Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego obrębu wsi Wierzchowice.

Na terenie wsi znajduje się obszar górniczy „Wierzchowice” utworzony w związku z koncesją na podziemne magazynowanie gazu. Obecnie znajduje się tutaj jeden z największych w Europie Podziemny Magazyn Gazu Wierzchowice.

Budynki na terenie miejscowości pochodzą:

- w znacznej części z okresu przedwojennego, budynki wybudowane w drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku. Są to domy mieszkalne lub

mieszkalno-gospodarcze w zabudowie zagrodowej objęte ochroną konserwatorską ze względu na walory architektoniczne i kulturowe.

- z okresu powojennego – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z lat 60- tych i 70–tych, domy mieszkalne w zabudowie zagrodowej i mieszkalno-rzemieślniczej.
- zabudowa jednorodzinna powojenna – domy jednorodzinne.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego – główny kierunek rozwoju gminy powinny kreować wszelkiego rodzaju usługi związane z turystyką. Określa się następujące kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów:

- obszar zieleni, na którym dopuszcza się lokalizację pojedynczych, wolnostojących obiektów architektonicznych (budynki mieszkalne o cechach rezydencji, budynki usług publicznych, sportu i rekreacji), obiektów małej architektury, urządzenia rekreacyjno-sportowe, tj. ścieżki rowerowe, boiska itp., możliwość lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz przystanków i pętli autobusowych komunikacji zbiorowej;
- obszar rolniczy, na którym dopuszcza się możliwość lokalizacji zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, możliwość alternatywnego przeznaczenia gruntów rolnych pod zalesienie, możliwość lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz przystanków i pętli autobusowych komunikacji zbiorowej.

Część terenów miejscowości znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 303 – Krośnice - Pradolina Barycz Wschód.

Obecny wygląd miejscowości:

- występuje zróżnicowanie starej i nowej zabudowy;
- w zabudowie przeważają budynki jednorodzinne, jednopiętrowe lub parterowe;
- znajduje się kilka budynków mieszkalnych, wielorodzinnych;
- istnieją budynki gospodarcze, magazynowe i biurowe po byłym PGR-ze;
- można zauważyć stały wzrost liczby nowych domów jednorodzinnych, budowanych głównie przez mieszkańców Wierzchowic, Milicza i Wrocławia;
- stale poprawia się dbałość o estetykę oraz ład i porządek na posesjach:
  - znaczna większość posesji jest ogrodzona;
  - widoczne obszary posesji obsadzone są drzewkami i krzewami ozdobnymi oraz kwiatami.

2. Zasoby służące odnowie miejscowości

2.1 Zasoby przyrodnicze oraz dziedzictwo kulturowe

Zasoby przyrodnicze:

Wierzchowice położone są w środkowej części Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz na obszarze Natura 2000. Wieś charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi, klimatycznymi i ekologicznymi. Należy do terenów o szczególnych walorach ekologicznych, najcenniejszych przyrodniczo zarówno w skali krajowej jak i międzynarodowej.

Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” utworzony został w 1996 roku w celu zachowania wartości krajobrazowych (wielkie kompleksy leśne i stawowe), przyrodniczych (ostoja zwierzyny leśnej i ptactwa wodnego, którego stwierdzono tu ponad 280 gatunków, w tym 169 lęgowych. Do najcenniejszych gatunków należą: czapla purpurowa, bocian czarny, perkoz rdzawo-szyi, żuraw i drapieżny orzeł bielik) i historyczno-kulturowych. Ponadto wieś otoczona jest kompleksami leśnymi (buczynami i lasami sosnowo-świerkowymi). Lasy są zarządzane przez Nadleśnictwo Milicz i należą do Leśnego Kompleksu Promocyjnego Dolina Baryczy. Wieś usytuowana jest niedaleko zwartego kompleksu stawów krośnickich o powierzchni niemal 500 ha objętego obrębem hodowlanym, należącym do Zakładu Rybackiego „Krośnice” Spółce „Stawy Milickie”. Stawy krośnickie są jednym z wielu kompleksów stawowych wspólnie określanymi mianem stawów milickich. Zaczęto je budować około 1600r. Obecnie część z nich już nie istnieje, gdyż z braku wody uległy wypłyceniu i zarośnięciu lasem. W sumie jest tu 13 zbiorników (m.in. Chełm, Duża Przysań,

Mała Przystań, Wrzosowy, Mały Karol, Duży Karol, Lipsk, Graniczny, Brzozowy, Zofia, Czarny Las), a największym akwenem jest staw Czarny Las liczący 119 ha. Na stawach prowadzi się głównie hodowlę karpia, linów, szczupaków, płoci i sumów. Stawy krośnickie stanowią cenne siedlisko przyrodnicze, z którego korzystają rzadkie ptaki wodno-błotne, rośliny, liczne płazy i gady, a w podmokłych lasach żyją jelenie, dziki, jenoty i kuny.

Stawy krośnickie są siedliskiem przyrodniczym dla rzadkich ptaków wodno-błotnych, np.: orły bieliki, myszołowy, zimorodki, perkozy oraz wiele gatunków kaczek. Taflę wody na wielu stawach na osłoniętych i spokojniejszych miejscach, porasta zwartym kobiercem chroniona paproć wodna – salwinia pływająca. Na groblach rosną okazałe i sędziwe dęby szypułkowe, z których kilka posiada status pomnika przyrody. Na terenie miejscowości występuje starodrzew, m. in. w formie dębów, lip, jesionów, tui, grochodrzewów i klonów.

Dziedzictwo kulturowe:

Walory architektoniczne, zabytki oraz osobliwości kulturowe miejscowości prezentują:

- Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP o konstrukcji szkieletowej, zbudowany w latach 1769-1773 w najwyższej części wsi. Wewnątrz znajduje się bogata dekoracja snycerska empor imitująca stiuki, szczególnie na łoży kolatorskiej Hochbergów. Wyposażenie rokokowe z typowymi elementami dla kościołów ewangelickich, m.in. ambona, pierwotnie znajdująca się w ołtarzu i drewniana chrzcielnica w kształcie fantazyjnego kielicha.
- cmentarz parafialny wraz z XIX-wieczną kaplicą cmentarną. W centralnej części cmentarza znajduje się symboliczna mogiła pomordowanych mieszkańców wsi Bohorodyczyn i Michałków.
- zespół zabudowań probostwa z końca XVIII w., znajdujący się przy kościele.

- zabytkowy park podworski – założony w XVII wieku, po 1849r. przekształcony został w krajobrazowy park angielski. W parku znajdują się pomniki przyrody – cztery dęby o obw. 457-520cm i buk o obw. 420cm. Przez park prowadzi ciąg spacerowy, którym można dojść do Krośnickiej Kolei Wąskotorowej i dalej do pałacu w Krośnicach.
- klasycystyczny lamus z ok. 1830r., jedyna pozostałość z zespołu pałacowego. Sam pałac, znajdujący się na barokowej osi łączącej kościół z pałacem w Krośnicach, został rozebrany w 1986r.

- zabudowania dawnego folwarku, w nich m.in. klasycystyczny spichlerz z ok. 1819r. i stajnie z 1863r. i 1865r.
- cmentarz ewangelicki – znajdujący się po lewej stronie szosy do Wąbnic pośród pól na wysokim wzniesieniu. Powstał w II połowie XIX wieku i liczy 0,2 ha. Znajduje się tam 50 mogił z obramieniami i fragmenty płyt nagrobnych pochodzące z ok. 1900r. Pośrodku stoi kaplica cmentarna. Rosną tam dęby szypułkowe, sosny, choina kanadyjska oraz bez lilak. Pierwszy cmentarz ewangelicki znajdował się przy kościele parafialnym, jednakże od 1945 roku na jego miejscu powstał cmentarz katolicki.
- kamień Wernera – tragiczny skutek miało pewne polowanie w pobliżu Wierzchowic z udziałem hrabiego Wernera Reichenbacha i jego narzeczonej na początku XIX w. Hrabia przynosił na rękach swoją narzeczoną przez jakiś strumień, gdy nagle wypaliła strzelba, którą miał zawieszoną na ramieniu. Hrabia zginął na miejscu i został pochowany w krypcie pod posadzką kościoła w Wierzchowicach. Miejsce wypadku po dziś dzień jest oznaczone głazem nazywanym Kamieniem Wernera.
- pozostałości cegielni, gdzie w 1944r. znajdował się obóz przymusowej pracy żydowskich kobiet – Gross Rosen.
- stary młyn przy ul. Młyńskiej 5, w którym znajduje się galeria fotografii pokazująca świat przyrody Doliny Baryczy.

Do wykazu zabytków wpisany jest również układ urbanistyczny wsi.

2.2 Obiekty i tereny

- plac zabaw;

- boisko do piłki nożnej;

- boisko do siatkówki.

W 2014r., dzięki środkom finansowym pozyskanym z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” wyznaczono w terenie szlak niebieski rowerowy „Wielka Pętla Wzgórz Krośnickich”, który przebiega przez Wierzchowice oraz łączy ze sobą najciekawsze miejsca w gminie. Łączna długość szlaku na terenie całej gminy Krośnice wynosi ok. 50km. Szlak w większości prowadzi szosami o małym natężeniu ruchu i utwardzonymi drogami leśnymi. Ponadto przez miejscowość przechodzi także szlak pieszy (niebieski) o długości 10km, który umożliwia spacer po morenowych wzgórzach koło Wierzchowic, wprowadza na Wiatraczne Wzgórze –

wspaniały punkt widokowy nad Wąbnicami, a także na Krośnicką Kalwarię ze stacjami drogi krzyżowej i punktem widokowym.

2.3 Infrastruktura społeczna

Na terenie wsi zlokalizowane są:

- remiza strażacka – kwatery Ochotniczej Straży Pożarnej;

- budynek dawnego przedszkola i filii biblioteki gminnej, w którym obecnie znajduje się Dom Strażaka;
- świetlica środowiskowa;
- kościół parafialny;

- budynek dawnej filii szkoły podstawowej w Krośnicach, która została zlikwidowana w 2011 r., w przyszłości ma powstać w nim świetlica środowiskowa i wiejska;

2.4 Infrastruktura techniczna

1. Na terenie miejscowości w latach 2006-2008 ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach ZPORR wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 14,99 km. Obecnie w sumie do sieci podłączonych jest około 90% budynków. Ponadto 99% mieszkańców podłączonych jest do sieci wodociągowej.
2. Na obszarze górnictwym Wierzchowice eksploatowany jest Podziemny Magazyn Gazu Wierzchowice (PMG). Z magazynem PMG związany jest system gazociągów przemysłowych i technologicznych złożonych. Do najważniejszych gazociągów wysokiego ciśnienia znajdujących się na terenie miejscowości zaliczyć można:
  - 6,4 MPa DN400/300Mmm relacji Czeszów – Wierzchowice – Odolanów o długości 13,998km, wybudowany w 1973r.;
  - 8,4 MPa DN1000mm relacji Odolanów – Wierzchowice o długości 4,645 km, wybudowany w 2000 r.;
  - 1MPa DN100mm relacji Milicz - Wierzchowice;
  - 1MPa DN100mm relacji Wierzchowice – Krośnice.
  - Poprzez budowę gazociągu zaburzono warunki krajobrazowe, jak również powstała możliwość wybuchu gazu w przypadku nieumyślnego uszkodzenia rur.
3. Przez Wierzchowice przebiega linia napowietrzna napięcia 110kVS – 128 biegnąca z GPZ Trzebnica do GPZ Milicz. Obiekt ten ma negatywny wpływ na organizmy żywe.
4. Wierzchowice posiadają sieć energetyczną napowietrzną na słupach energetycznych doprowadzającą media do gospodarstw domowych. Wieś posiada również oświetlenie uliczne.
5. Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka nr 448, wzdłuż której znajduje się chodnik. Droga 448 klasy „G” łączy Syców i Twardogórę z Miliczem. Wierzchowice posiadają rozwinięty transport kołowy. Ponadto przez wieś przebiegają drogi powiatowe, tj. 1440D i 1444D.
6. Na terenie miejscowości znajdują się: Zakład Usług Komunalnych – spółka komunalna, przystanki autobusowe, cmentarz parafialny, restauracje, 2 sklepy wielobranżowe, gospodarstwa sadownicze, gospodarstwa agroturystyczne, prywatne firmy usługowe, kilka prywatnych zakładów produkcyjno-usługowych.

2.5 Gospodarka i rolnictwo

Główną gałęzią rolnictwa jest sadownictwo. Na terenie miejscowości funkcjonują następujące gospodarstwa sadownicze: m. in. Gospodarstwo sadownicze Janusz Dziekan, Gospodarstwo sadownicze Krzysztof Zimny, Gospodarstwo Sadownicze Witold Bortkun, Gospodarstwo sadownicze Zdzisław Zakowicz.

Oprócz tego na terenie miejscowości swoją działalność gospodarczą prowadzą:

- zakłady handlowo-usługowe (m.in. „KARO” Krzysztof Okniański, F.H.U. „WIKA” Katarzyna Bortkun, Brukarstwo – Ogrody – Zieleń Tomasz Krzyżański);
- zakłady produkcyjno-usługowe (m.in. „KOLMET” Irosław Kolarski, Stolarstwo-Dariusz Bąk, Zbigniew Mikołajczyk);
- prywatne gospodarstwa rolne. (m.in. Seweryn Kagan - gospodarstwo rolno-rybackie);
- „Tatarska zagroda” Sp. z o.o. Sp. k. (Restauracja, motel, Stacja paliw „Moya”);
- usługi agroturystyczne i gastronomiczne (Mała Gastronomia i pijalnia soków „MALINEA” Andrzej Łaniak, „Karczma Zuzanna” Jolanta Małańczak, Restauracja „LEMA” Maria Kagan, Usługi cateringowe Józefa Bortkun, gospodarstwo agroturystyczne Robert Królik);
- usługi transportowe (Stanisław Dziekan Transport Międzynarodowy i Krajowy);
- usługi rekreacyjno-wypoczynkowe;

Na terenie miejscowości oprócz wyżej wymienionych działalności, działa także wielu innych małych firm.

2.6 Kapitał społeczny i ludzki

Kapitał społeczny miejscowości stanowi ludność napływowa po 1945 roku ze wschodnich i centralnych rejonów ówczesnej Polski. Znaczna część mieszkańców Wierzchowic została w 1945 roku przesiedlona z Kresów Wschodnich, szczególnie z miejscowości Bohorodczyn, w powiecie Tłumacz. Sołectwo Wierzchowice jest miejscem zamieszkania ok. 780 osób. Struktura ludności pod względem zatrudnienia przedstawia się następująco:

- pracownicy Podziemnego Magazynu Gazu w Wierzchowicach;
- pracownicy zakładów pracy na terenie miejscowości, gminy i powiatu;
- sadownicy (przedsiębiorcy posiadający sady i plantacje owocowe);
- osoby prowadzące własną działalność gospodarczą;

- osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne;
- emeryci, renciści i bezrobotni;
- dzieci i młodzież.

Mieszkańcy miejscowości kultywują następujące obyczaje i tradycje:

- Religijne:
  - coroczna procesja Bożego Ciała;
  - uroczyste ceremonie Wielkiego Tygodnia (np. droga krzyżowa z udziałem wiernych w Wielki Piątek, święcenie pokarmów w Wielką Sobotę, adoracja Grobu Jezusa);
  - coroczna procesja Wielkanocna wokół kościoła;
  - uroczysta msza święta na cmentarzu parafialnym odprawiana w Dzień Wszystkich Świętych 1 Listopada;
  - uroczystości odpustowe we wrześniu w dzień Narodzenia NMP w kościele parafialnym;
  - dożynki parafialne;
  - roraty w czasie adwentu, nabożeństwa majowe oraz nabożeństwa różańcowe w październiku odprawiane w kościele parafialnym.
- Świeckie:
  - festyny rodzinne organizowane w wakacje i Dzień Dziecka;
  - coroczne Święto Sadów obchodzone w ostatni weekend września;
  - Dzień Kobiet, Mikołajki oraz inne indywidualne formy pielęgnacji różnorodnych tradycji i zwyczajów ludności napływowej.

Ponadto przy OSP Wierzchowice działają drużyny Młodzieżowe chłopców i dziewcząt, a dzieci mają możliwość uczestniczenia w zajęciach, które odbywają się w świetlicy środowiskowej.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której realizowana będzie operacja.

Mocne strony

- Występuje potencjał klimatyczny i krajobrazowy, dający podstawy dla rozwoju aktywizacji gospodarczej, podniesienie atrakcyjności dla rozwoju turystyki aktywnej i wypoczynku;
- Położone niedaleko rezerwy przyrody, m.in. „Stawy Milickie”, „Wzgórze Joanny” oraz duże kompleksy leśne, otoczone licznymi sadami owocowymi;
- Wysoka atrakcyjność zasobów przyrodniczych, turystycznych, rekreacyjnych oraz zasobów dziedzictwa kulturowego i wiejskiego – położenie na obszarze Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” wchodzącego w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000;
- Wysoka aktywność władz gminy, posiadających zdolność do współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz zdobywaniem zewnętrznych środków finansowych na realizację ważnych przedsięwzięć gminnych;
- Aktywność społeczności lokalnej oraz jej zdolności do angażowania się w rozwój gminy;
- Powstanie funduszu sołectkiego;
- Remiza strażacka w Wierzchowicach;
- Wierzchowice są miejscem przecinania się wojewódzkich i powiatowych szlaków komunikacyjnych oraz dróg łączących gminę Krośnice z sąsiednimi powiatami – Miliczem i Twardogórą;
- Są sołectwem liczącym 780 mieszkańców, w okresie letnim wypoczywa tu dodatkowo ok. 100 osób;

Słabe strony

- Peryferyjne położenie w stosunku do centrum administracyjnego regionu i wynikające stąd negatywne skutki w dotychczasowym rozwoju społeczno-gospodarczym gminy, ucieczka ludzi młodych z sołectwa;
- Zły stan dróg gminnych powodujących utrudnioną komunikację i słabe powiązanie z drogami wyższego rzędu, wysokie zapotrzebowanie inwestycyjno-modernizacyjno-remontowe;

- Degradacja zasobów dziedzictwa kulturowego wiejskiego, konieczność ponoszenia wysokich nakładów inwestycyjnych na zahamowanie tych zjawisk;
- Mało skuteczna promocja walorów przyrodniczych gminy oraz dziedzictwa kulturowego dla ściągnięcia turystów i kapitałów zewnętrznych, wynikająca z ograniczonych możliwości finansowych;
- Słaba infrastruktura ścieżek rowerowych;
- Bezrobocie;
- Ograniczenia prawne wynikające z położenia wsi na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” wchodzącego w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000;
- Słabe doradztwo dla osób prowadzących i rozpoczynających działalność gospodarczą.

Szanse i okazje – możliwości rozwoju sołectwa wynikające z czynników zewnętrznych

- polityka regionalna adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony UE, rządu i władz wojewódzkich;
- Zwiększenie dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej dla rolników (PROW 2014-2020);
- Popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne oparte o zasoby przyrodnicze;
- Świadczenie usług doradczych dla rolników przy pozyskiwaniu środków z UE.

Zagrożenia – czynniki niesprzyjające, wynikające z otoczenia

- Brak stabilności w polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolnej;
- Niskie nakłady na inwestycje remontowo-modernizacyjne układów transportowych, w tym dróg gminnych przebiegających przez miejscowość, łączących się z drogami wojewódzkimi i powiatowymi;
- Mniejsza ilość środków finansowych z funduszy unijnych w okresie programowania 2014-2020 kierowana do obszarów wiejskich na rozwój i odnowę wsi oraz budowę i modernizację dróg;
- Załamanie się popytu tendencji rozwoju turystyki i wypoczynku opartego o zasoby przyrodnicze;
- „Ucieczka” ludzi młodych ze wsi do miasta;

- Zaostrzenie przepisów środowiskowych wynikających z położenia na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” wchodzącego w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych na lata 2017-2024

Głównym celem jest kompleksowy i harmonijny rozwój sołectwa poprzez wykorzystanie jego potencjałów i zasobów będący podstawą poprawy warunków życia społeczności lokalnej.

Priorytety rozwoju:

Priorytet 1

„Odnowa miejscowości, poprawa warunków życia i wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich”

Zadania:

1. Realizacja prac modernizacyjno – inwestycyjnych mających na celu poprawę stanu technicznego i podniesienia bezpieczeństwa na drogach w obrębie miejscowości Wierzchowice:
  - budowa/przebudowa/remont dróg;
  - budowa oświetlenia ulicznego wzdłuż dróg gminnych;
  - budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych i gminnych;
  - budowa parkingów.
2. Doprowadzenie do poprawy estetycznego wyglądu wsi, budynków i zagród wiejskich.
3. Zagospodarowanie terenu wokół kościoła, budowa parkingu i chodników.
4. Przygotowanie terenów i obiektów do funkcji rekreacji, wypoczynku oraz wspólnych spotkań mieszkańców sołectwa.
5. Stymulowanie działalności dających dodatkowe dochody gospodarstwom rolnym, m.in. agroturystyka, produkcja zdrowej żywności, itp.

Priorytet 2

„Rozwój turystyki i wypoczynku oparty o zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe wsi Wierzchowice”

Zadania:

1. Podjęcie działań dla kompleksowego rozwoju usług pod potrzeby turystyki.
2. Skuteczna promocja walorów klimatycznych, przyrodniczych i rekreacyjno-wypoczynkowych.
3. Zagospodarowanie terenów wyznaczonych pod rekreację i turystykę aktywną.

Priorytet 3

„Poprawa dostępności do nowoczesnych technologii, poprawa kwalifikacji i wykształcenia, walka z bezrobociem”

Zadania:

1. Działania aktywizacyjne mające na celu pobudzenie aktywności zawodowej w celu podjęcia i utrzymania pracy lub otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej.
2. Doradztwo w zakresie pozyskiwania środków na rozwój gospodarstw wiejskich oraz różnicowania działalności rolniczej w kierunku agroturystyki i prowadzenie tzw. gospodarstw ekologicznych.

Opis planowanych inwestycji

Lp.	Nazwa zadania	Cel	Opis projektu, przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Przybliżony koszt inwestycyjny netto	Planowane źródła finansowania inwestycji
Budowa/przebudowa dróg, chodników, parkingów						
1.	Przebudowa drogi – ul. Wiśniowa na działkach ewidencyjnych nr 342/2 i 58/3, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 250 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych: wykonanie podbudowy, kanalizacja deszczowa oraz nawierzchni asfaltowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	500 000,00 zł	środki własne gminy
2.	Przebudowa drogi – ul. Owocowa na działce ewidencyjnej nr 342/1, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 130 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych, wykonanie podbudowy, kanalizacji deszczowej oraz	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	250 000,00 zł	środki własne gminy

			nawierzchni asfaltowych			
3.	Przebudowa drogi – ul. Krótka na działkach ewidencyjnych nr 87/29, 87/37 i 87/42, obręb Wierzchowice (droga będąca właściwa ARIMR)	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 220 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych, wykonanie podbudowy, kanalizacji deszczowej oraz nawierzchni asfaltowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	450 000,00 zł	środki Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, środki własne gminy
4.	Przebudowa drogi – ul. Wąska na działce ewidencyjnej nr 350, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 70 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych, wykonanie podbudowy i nawierzchni asfaltowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020 - 2024	30 000,00 zł	środki własne gminy
5.	Przebudowa drogi – ul. Ogrodowa na działce ewidencyjnej nr 346, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 150 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych, wykonanie nawierzchni asfaltowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2017 - 2020	100 000,00 zł	środki własne gminy
6.	Przebudowa drogi – ul. Lipowa na działkach ewidencyjnych nr 350/1 i 350/2, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 350 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych, wykonanie warstwy wyrównującej z tłucznia, wyrównanie, wykonanie nawierzchni asfaltowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	80 000,00 zł	środki własne gminy
7.	Przebudowa drogi – ul. Leśna na działce ewidencyjnej nr 351/24, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 30 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych, wykonanie podbudowy i nawierzchni asfaltowej	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2014	15 000,00 zł	środki własne gminy
8.	Przebudowa drogi – ul. Brzoskwiniowa na działkach ewidencyjnych nr 348, obręb	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie	Wykonanie przebudowy drogi poprzez utwardzenie tłuczniami o długości ok. 130	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	200 000,00 zł	środki własne gminy

	Wierzchowice	bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych. Wykonanie podbudowy, kanalizacji deszczowej i nawierzchni asfaltowej			
9.	Przebudowa drogi na działce ewidencyjnej nr 354, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 330 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych, wykonanie podbudowy i nawierzchni asfaltowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	200 000,00 zł	środki własne gminy
10.	Przebudowa drogi na działce ewidencyjnej nr 88/11, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa dróg gminnych oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Wykonanie przebudowy drogi o długości ok. 120 mb poprzez zwiększenie jej parametrów użytkowych poprzez wykonanie podbudowy i nawierzchni asfaltowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	150 000,00 zł	środki własne gminy
11.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1440 D - ul. Sadownicza na działce ewidencyjnej nr 338/1, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Budowa chodnika o długości ok. 600 mb	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	420 000,00 zł	środki własne powiatu milickiego, środki własne gminy
12.	Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1440 D i 1444D - ul. Wrocławska na działce ewidencyjnej nr 345 i 341 obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Budowa chodnika o długości ok. 500 mb	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2020-2024	350 000,00 zł	środki własne powiatu milickiego, środki własne gminy
13.	Budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej od wysokości działki 117/3 do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1444D	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Budowa chodnika o długości ok. 130 mb	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2019-2022	150 000,00 zł	środki własne Województwa Dolnośląskiego, środki własne gminy
14.	Modernizacja chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej pomiędzy Krośnicami	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie	Budowa chodnika o długości ok. 1100 mb	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2019-2022	1 500 000,00 zł	środki własne Województwa Dolnośląskiego, środki własne gminy

	Wierzchowicami ul. Parkowa	bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego				
15.	Budowa odcinka chodnika przy drodze wojewódzkiej na działce nr 191/8 wraz przejściem dla pieszych	Poprawa warunków życia, poprawa stanu technicznego i podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Budowa chodnika o długości ok. 20 mb, przejścia dla pieszych, znaków drogowych	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2019-2022	10 000,00 zł	środki własne Województwa Dolnośląskiego, środki własne gminy
16	Budowa parkingu przy kościele na działce nr 299/2	Poprawa warunków życia, estetyki miejscowości oraz podniesienie bezpieczeństwa.	Budowa parkingu na 30 miejsc parkingowych. Wykonanie podbudowy, nawierzchni z kostki betonowej, kanalizacji deszczowej	Inwestycja planowana w latach 2019-2022	150 000,00 zł	środki własne gminy, PROW 2014-2020
Budowa oświetlenia ulicznego						
17.	Budowa oświetlenia ulicznego oraz montaż lamp ulicznych – uzupełnienie oświetlenia wzdłuż ul. Wiśniowej na działkach nr 342/2 i 58/3, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Budowa linii energetycznej, słupów oraz montaż ulicznych lamp oświetleniowych - 10 szt.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018-2020	50 000,00 zł	środki własne gminy
18.	Budowa oświetlenia ulicznego oraz montaż lamp ulicznych – uzupełnienie oświetlenia wzdłuż ul. Owocowej na działce nr 342/1, obręb Wierzchowice	Poprawa warunków życia, podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Budowa linii energetycznej, słupów oraz montaż ulicznych lamp oświetleniowych - 5 szt.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018-2020	25 000,00 zł	środki własne gminy, w tym środki funduszu sołeckiego
19.	Budowa lampy oświetleniowej przy ul. Młyńskiej na wysokości działki nr 133	Poprawa warunków życia, podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Montaż oświetleniowej lampy ulicznej j na istniejącym słupie - 1 szt.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018 – 2019	2 000,00 zł	środki własne gminy, w tym środki funduszu sołeckiego
20.	Budowa lampy oświetleniowej na ul. Sadowniczej na wysokości skrzyżowania z ul Zieloną	Poprawa warunków życia, podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Montaż oświetleniowej lampy ulicznej j na istniejącym słupie - 1 szt.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018-2019	2 000,00 zł	środki własne gminy, w tym środki funduszu sołeckiego
21.	Montaż lampy oświetleniowej na skrzyżowaniu ul. Wiśniowej, ul. Czatkowickiej i	Poprawa warunków życia, podniesienie bezpieczeństwa	Montaż oświetleniowej lampy ulicznej na istniejącym słupie - 1 szt.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018-2019	2 000,00 zł	środki własne gminy, w tym środki funduszu sołeckiego

	ul. Młyńskiej	oraz wspieranie rozwoju lokalnego				
22.	Budowa lampy oświetleniowej na skrzyżowaniu ul. Wrocławskiej i ul. Ogrodowej	Poprawa warunków życia, podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Montaż oświetleniowej lampy ulicznej na istniejącym słupie - 1 szt.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018-2019	2 000,00 zł	środki własne gminy, w tym środki funduszu sołeckiego
23.	Budowa lampy oświetleniowej na ul. Kasztanowej na wysokości działki nr 228	Poprawa warunków życia, podniesienie bezpieczeństwa oraz wspieranie rozwoju lokalnego	Montaż oświetleniowej lampy ulicznej na istniejącym słupie - 1 szt.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018-2019	2 000,00 zł	środki własne gminy, w tym środki funduszu sołeckiego
Budowa/modernizacja infrastruktury społecznej i technicznej, miejsc rekreacji, wypoczynku i kultury						
24.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku świetlicy środowiskowej i wiejskiej w Wierzchowicach	Poprawa warunków i podniesienie standardów życia, poprawa stanu ochrony środowiska i efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej	Ocieplenie ścian, dachu, posadzek, wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, wymiana źródła ciepła na kocioł gazowy, wymiana instalacji c.o, c.w.u., itd.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2017-2018	396 968,13 zł	RPO WD 2014-2020, środki własne gminy
25.	Kompleksowa modernizacja energetyczna Zakładu Usług Komunalnych w Wierzchowicach	Poprawa warunków i podniesienie standardów życia, poprawa stanu ochrony środowiska i efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej	Ocieplenie ścian, dachu, posadzek, wymiana stolarki drzwiowej i okiennej, wymiana źródła ciepła na kocioł gazowy, wymiana instalacji c.o, itd.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2017-2018	512 552,47 zł	RPO WD 2014-2020, środki własne gminy
26.	Rozbudowa Remizy OSP o pomieszczenia socjalne i garaż	Poprawa bezpieczeństwa, podniesienie standardów życia	Rozbudowa budynku o jeden dodatkowy garaż, sanitariaty, jadalnię oraz biuro prezesa.	Inwestycja planowana do realizacji w latach 2018-2021	150 000,00 zł	środki własne gminy, w tym środki funduszu sołeckiego

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.

W Wierzchowicach są miejsca, które w sposób naturalny służą mieszkańcom do spotkań oraz nawiązywania sprzyjających kontaktów społecznych. Zaliczyć do nich można:

- plac przy Kościele parafialnym p.w. Narodzenia NMP, który stanowi naturalne miejsce spotkań i integracji mieszkańców Wierzchowic, a w szczególności w dni świąteczne i wolne od pracy. W chwili obecnej istnieje tam plac parkingowy nieutwardzony. W związku z tym konieczna jest budowa placu parkingowego, co znacznie poprawi wygląd estetyczny wsi oraz stworzy dogodne miejsce do parkowania pojazdów.
- plac przy remizie strażackiej w Wierzchowicach stanowi kolejne miejsce spotkań i integracji mieszkańców miejscowości. Obecnie na placu znajduje się plac zabaw, gdzie również przebywają i spotykają się mieszkańcy wsi.
- plac przy boisku do siatkówki i alei parkowej jest kolejnym miejscem spotkań i integracji mieszkańców, zwłaszcza gdy odbywają się tam festyny rodzinne, Dzień Dziecka, czy coroczne Święto Sadów.
- plac przy budynku byłej szkoły podstawowej, Domu Strażaka i boiska do piłki nożnej, które także stanowi miejsce spotkań i integracji mieszkańców miejscowości.
- wzdłuż drogi gminnej (ul. Czatkowicka) oraz powiatowej (ul. Sadownicza i ul. Wrocławska) wymagana jest budowa chodników, które ze względu na układ wsi stanowią naturalne miejsce spotkań i integracji mieszkańców. W chwili obecnej nie ma tam chodników, co stwarza zagrożenie dla mieszkańców, ze względu na dość duży ruch samochodowy. Planuje się budowę chodników wzdłuż ul. Czatkowickiej, ul. Sadowniczej i ul. Wrocławskiej.
- wzdłuż dróg gminnych i powiatowych przebiegających przez Wierzchowice (tj. ul. Wiśniowa, Owocowa, Młyńska, Sadownicza) wymagane jest uzupełnienie oświetlenia ulicznego. Zapotrzebowanie na uzupełnienie lamp oświetleniowych jest duże. Poprawa stanu oświetlenia będzie miała bezpośredni wpływ na znaczną poprawę bezpieczeństwa oraz jakość życia mieszkańców.

6. Opis zadania pn.: „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku świetlicy środowiskowej i wiejskiej w Wierzchowicach”

Inwestycja zlokalizowana jest działce ewidencyjnej o nr 167/1 AM-1, obręb Wierzchowice. Obiekt będzie pełnił funkcję świetlicy wiejskiej i środowiskowej dla mieszkańców wsi Wierzchowice. Budynek posiada jedną kondygnację nadziemną w postaci wysokiego parteru oraz jedną kondygnację podziemną w postaci częściowego podpiwniczenia. Wykonany jest w tradycyjnej technologii murowanej z żelbetowym dachem płaskim pokrytym papą.

Zadanie polega na kompleksowej termomodernizacji obiektu poprzez wykonanie:

- ocieplenia ścian, wykonania elewacji zewnętrznej;
- ocieplenie podłogi parteru i piwnicy;
- ocieplenia stropodachu budynku;
- wymianę zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej;
- wymianę istniejącego kotła węglowego na nowy kocioł gazowy dwufunkcyjny z zamkniętą komorą spalania o sprawności min. 91%, wyposażony w automatykę sterowania pogodowego;
- wykonania nowej instalacji c.o. i c.w.u.;
- wymiana grzejników żeliwnych żeberkowych na nowe stalowe, płytowe wyposażone w zawory termostatyczne, itd.

7. Opis zadania pn.: „Kompleksowa modernizacja energetyczna Zakładu Usług Komunalnych w Wierzchowicach”

Inwestycja zlokalizowana jest na działce ewidencyjnej o nr 194/58 AM-1, obręb Wierzchowice. Obiekt pełni funkcję biurową, gospodarczo-garażową i magazynowo-składową w sprawach związanych z zaopatrzeniem w wodę i odbiór ścieków dla mieszkańców Gminy Krośnice. Budynek posiada jedną kondygnację nadziemną, na której znajdują się pomieszczenia biurowe wraz z zapleczem sanitarnym oraz część gospodarczo-garażową przewidzianą do wykonywania napraw i postoju pojazdów i urządzeń. Budynek wykonany jest w tradycyjnej technologii murowanej z żelbetowymi stropodachami płaskimi dwupoziomowymi pokrytymi papą.

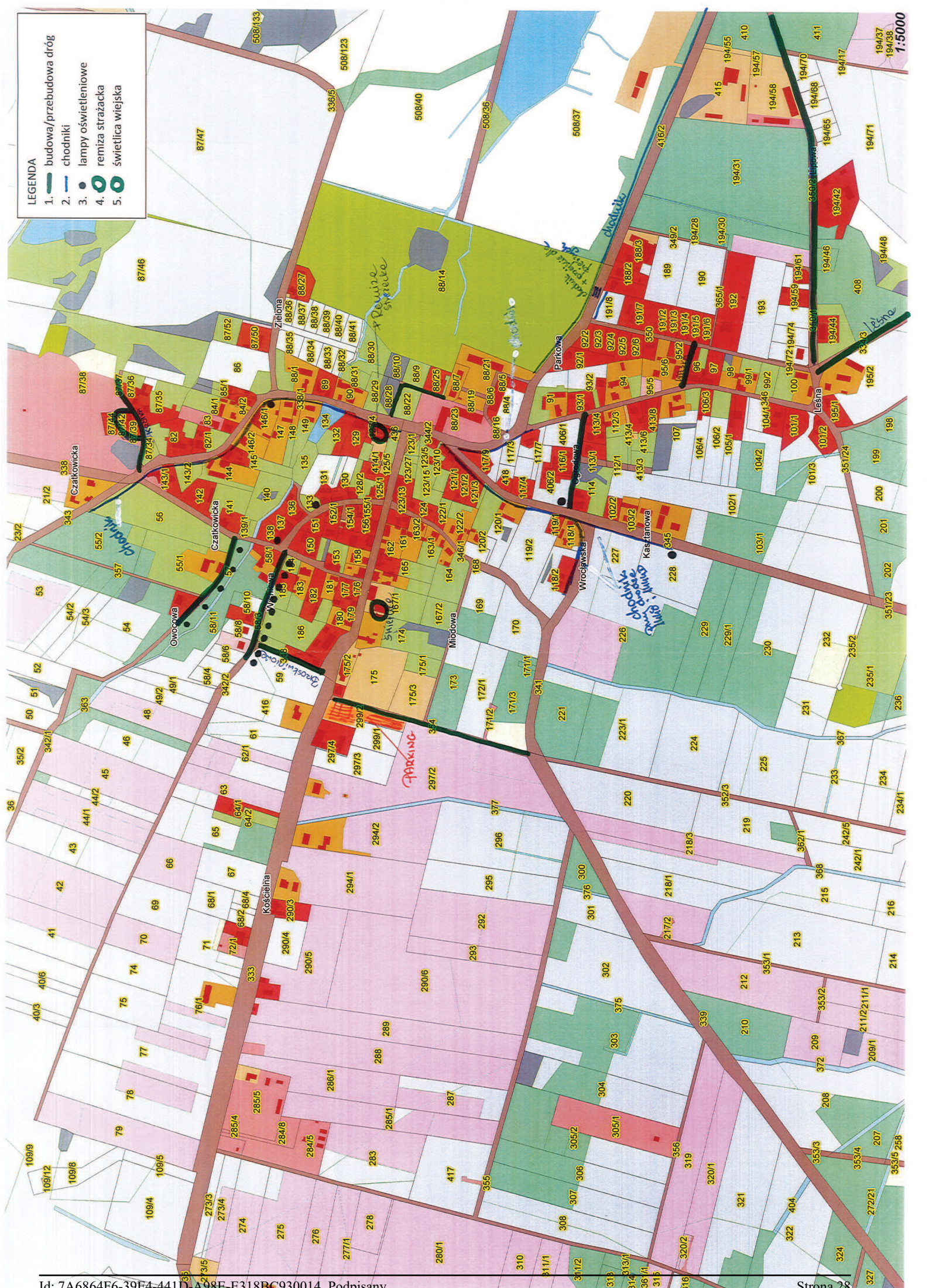
Zadanie polega na kompleksowej termomodernizacji obiektu poprzez wykonanie:

- ocieplenia ścian, wykonania elewacji zewnętrznej;
- ocieplenia stropodachu budynku;
- wymianę zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej;
- wymiana istniejącego kotła gazowego o mocy 27 kW na nowy kocioł gazowy dwufunkcyjny o mocy 48 kW z zamkniętą komorą spalania o sprawności min. 94%, wyposażony w automatykę sterowania pogodowego;
- wykonania nowej instalacji c.o., itd.

- LEGENDA**
- 1. budowa/przebudowa dróg
  - 2. chodniki
  - 3. lampy oświetleniowe
  - 4. remiza strażacka
  - 5. świetlica wiejska

UZASADNIENIE

Plan Odnowy Miejscowości wsi Wierzchowice stanowi sformalizowanie kierunków dążeń mieszkańców sołectwa do poprawy jakości i warunków życia oraz pracy we własnej miejscowości. Stanowi wyraz planowanych działań społeczności wiejskich, gdzie priorytetem jest integralność wsi jako jednostki osadniczej i harmonizacja podstawowych funkcji wsi: mieszkalnej, produkcyjnej, usługowej oraz wypoczynkowo-rekreacyjnej. Plan Odnowy Miejscowości stanowi swego rodzaju strategię rozwoju miejscowości na czas obecny i przyszły.

Plan Odnowy Miejscowości stanowić będzie podstawę do ubiegania się o wsparcie finansowe na zaplanowane działania z dostępnych źródeł pomocowych, w tym o wsparcie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Plan Odnowy Miejscowości wsi Wierzchowice na lata 2017-2024 został przyjęty Uchwałą Nr 1/2017 zebrania wiejskiego w Sołectwie Wierzchowice z dnia 6 kwietnia 2017 r.

Przewodniczący Rady Gminy Krośnice

Piotr Morawek